

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Жедел медициналық көмек және мейіргер ісі» кафедрасы		044-57/19 ( ) 8 беттің 16-сі
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулар		

**Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша
оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулар**

(Орындау алгоритмі қолдануымен)

Мамандық: 6В10101 «Жалпы медицина»
Пән: «Жедел медициналық көмек- 1, 2»
Курс: 5
Кафедра: Жедел медициналық көмек және мейіргер ісі
Құрастырушы: Юнусметов Э.Ш.

Шымкент 2022 ж.

«Жедел медициналық көмек және мейіргер ісі» кафедрасы

044-57/19 ( )

Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша
оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулар

8 беттің 2беті

Кафедра мәжілісінде қарастырылған.

Нағтама № 4 « 28 » 11 2022 ж.

Кафедра меңгерушісі, м.ғ.к., доцент

Сейдикметова А.А.

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Жедел медициналық көмек және мейіргер ісі» кафедрасы		044-57/19 ( )
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулар		8 беттің 3беті

1. Клиникалық дағды аталуы: Анафилактикалық шок кезіндегі шұғыл көмек көрсету алгоритмі.

2. Оқыту мақсаттары: Науқастың жағдайын бағалауды үйрену, анафилактикалық шоктың себептері және клиникалық көріністерімен танысу, шұғыл көмек көрсетуді үйрету.

3. Инструктаж бен манекенмен жұмысқа арналған уақыт: 7 мин.

4. Дағдыны игеруге арналған уақыт: 30 мин.

5. Дағдыны игеруге арналған қажетті теориялық білімдер:

Базисті білімі бойынша:

- аллергиялық реакциялардың негізгі түрлері;
- анафилактикалық шокты диагностикалау әдістері;
- негізгі клиникалық дағдылар;
- анафилактикалық шокта шұғыл көмек үшін қолданылатын негізгі дәрілік заттар.

Сабақ тақырыбы бойынша:

- анафилактикалық шок кезінде шұғыл дәрігерге дейінгі медициналық көмек шараларының кезектілігі;
- тыныс алу жолдары өткізгіштігін қамтамасыз ету және дағдыны орындау кезінде науқастың қауіпсіздігін қамтамасыз ету;
- тыныс алу жолдарынан қақырықты шығару техникасы;
- шұғыл көмек көрсету техникасы;
- анафилактикалық шок кезіндегі шұғыл көмек тиімділігін бағалау;
- шұғыл көмек көрсету кезіндегі қателіктер.

6. Тренажер, симулятор, манекен, моделдер тізімі: тамырішілік инъекцияға арналған тренажер, ANNE тренажеры, небулайзер, фонендоскоп, тонометр.

7. Медициналық құралдар мен жабдықтар тізімі: маска, стерильді қолғаптар, стерильді бинт, Амбу қапшығы, шприц, пластырь, 70% спирт, мақта, шокқа қарсы препараттар, бронхолитикалық және антигистаминді препараттар, физ. ерітінді, утилизациялық қорап.

8. Дағдыны орындау алгоритмі:

№	Қадамдық әрекеттер	Орындалуы		
		Иә	Жок	Ескерту
1	Науқаста анафилаксияны анықтау. Препараттың инфузиясын тоқтату. Адреналинді б/е 0,01 мг/кг енгізу. Дәрі-дәрмекті енгізуді тоқтату, жәндіктердің шағуын алып тастау және т.б. Дәрі енгізу немесе шаншу орнынан жоғары, мүмкіндігінше жгут байлау, крест тәрізді инъекциялау, мұз қою.			
2	Науқасты горизонтальді жатқызу. Аяғын 40 -45 ⁰ көтеру. Басын бүйіріне қарай бұру. Төменгі жақты алға қарай шығару.			
3	Терезені ашу немесе оттегімен қамтамасыз ету. Науқастың есі болмағанда оттегі маска, мұрын катетері немесе ауа өткізгіш түтік арқылы түседі.			

	Екі перифериялық веналардың катетеризациясы. АҚ, пульс, ТАЖ, оксигенация деңгейін бақылау.			
4	Бронхообструкцияда сальбутамол 2 мл через спейсер немесе небулайзер арқылы. Сақталған бронхообструкцияда ингаляцияны қайталау + эуфиллин 5-6 мг/кг (12-15 мл) 2,4% ерітінді к/і физ. ер.			
5	Стридорда небулайзер арқылы адреналин 2-5мл.			
6	К/і физ ер.20 мл/кг. Жалпы көлемі 1-2 литра.			
7	АҚ тұрақтануы болмаса адреналин к/і қайталау, допамин 4% 5мл + 500 мл 0,9% натрий хлорид ер., минутына 28-30 тамшы (10 мкг/кг/мин). Әсері болмаса - норадреналин - 2-4 мг (1-2 мл 0,2% ер.), 500 мл 0,9% натрий хлорид ер., инфузия жылдамдығы 4-8 мкг/мин АҚ тұрақтанғанға дейін.			
8	Гормональді терапия: • дексаметазон 16-20 мг к/і; • преднизолон 120-150 мг к/і;			
9	H1-гистамин блокаторлары: - клемастин 0,1%-2 мл (2 мг), к/і немесе б/е; - хлоропирамин гидрохлорид 0,2%, к/і немесе б/е 1-2 мл; - дифенгидрамин 25-50 мг. H2-гистамин блокаторы: Ранитидин -150мг немесе фамотидин 20мг к/і.			
10	Реанимация және интенсивті терапия бөлімшесіне госпитализациялау.			

9. Тапсырмалар:

- Науқастың жағдайын бағалау.
- Анафилактикалық шок кезінде шұғыл көмек көрсету.

10. Материалы для оценки по теме занятия:

Тестовые вопросы:

1. Анафилактикалық шоқтағы дұрыс патофизиологиялық механизмді интенсивті терапия кезеңімен салыстырыңыз:

- алдын ала жүктеменің күрт жоғарлауы, тамыр тонусының төмендеуі.
Глюкокортикостероидтарды, адреналинді қолдану
- функциональді – тіндік кедергі өткізгіштігін арттыру. Сладж синдромын жою үшін инфузиялық терапияны қолдану
- көлемдік қан ағымының төмендеуі аясында ТШҚҰ – синдромының дамуы.
Гипокоагуляцияның алдын алу үшін глюкокортикостероидтарды қолдану
- алдын ала жүктеменің, тамыр тонусының күрт төмендеуі. Инфузиялық терапияны, адреналинді, преднизолонды қолдану
- алдын ала жүктемені азайту, жүктемеден кейінгі орташа жүктеменің артуы, артериальді қысымның төмендеуі. Глюкокортикостероидтарды инотропты препарат ретінде пайдалану

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Жедел медициналық көмек және мейіргер ісі» кафедрасы		044-57/19 ( ) 8 беттің 5беті
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулар		

2. Сибазонды көктамыр ішіне енгізгеннен кейін науқаста «иненің ұшында» клиникалық өлім пайда болды. Клиникалық өлімнің мүмкін себебі:
  - A. жедел миокард инфаркты
  - B. анафилактикалық шок
  - C. өкпе артериясының тромбоэмболиясы
  - D. септикалық шок
  - E. бас миының ісінуі
3. Анафилактикалық шок кезінде тандау препараты болып табылады:
  - A. адреналин
  - B. антигистаминді препараттар
  - C. антибиотиктер
  - D. гормондар
  - E. кальций хлориді
4. Анафилактикалық шоктың өте тез дамиды формасына тән:
  - A. баяу даму, коллаптоидтық жағдай
  - B. гемодинамиканың айқын емес бұзылуы, науқастың есі анық
  - C. қарқынды даму, коллаптоидтық жағдай
  - D. бронхоспазм ұстамалары, терінің бозаруы, АҚ 80/40 мм с.б.б.
  - E. беттің, тілдің ісінуі, АҚ төмендеуі, тахикардия
5. Анафилактикалық шоктың формаларына жатпайды:
  - A. гемодинамикалық
  - B. асфиксиялық
  - C. абдоминальді
  - D. жұқпалы
  - E. типтік
6. Анафилактикалық шок кезінде адреналиннің бастапқы дозасы ... мл құрайды.
  - A. 1
  - B. 2
  - C. 3
  - D. 1,5
  - E. 0,5
7. Анафилактикалық шок кезінде преднизолонның есептік дозасы ... мг / кг құрайды.
  - A. 0,5
  - B. 0,1
  - C. 1
  - D. 5
  - E. 2
8. Трансфузияны бастағаннан 15 минуттан кейін науқаста енгізу, қалтырау, бастың ауруы, іштегі ауырсыну, АҚ-ның күрт төмендеуі, тахикардия пайда болды, науқаста дамыған асқыну болып табылады:
  - A. ауалы эмболия
  - B. анафилактикалық шок
  - C. гиперкалиемия
  - D. жедел миокард инфаркты
  - E. геморрагиялық шок
9. Анафилактикалық шок кезінде өмірге тікелей қауіп төндіреді:
  - A. жоғары тыныс жолдары өткізгіштігінің бұзылысы

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Жедел медициналық көмек және мейіргер ісі» кафедрасы		044-57/19 ( )
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулар		8 беттің ббети

- B. жұтудың бұзылысы
  - C. артериальді гипертензия
  - D. терілік бөртпелер
  - E. іштің ауырсынуы
10. Анафилактикалық шоктың барлық формаларына тән:
- A. таралған құрысулар
  - B. айқын гемодинамикалық бұзылыстар
  - C. көмейдің ісінуі
  - D. терілік бөртпелер
  - E. абдоминальді ауырсынулық синдром

11. Орындауды бағалау критерийлері:

Орындалды: Клиникалық машықтарға сай студент 10 қадамдық іс- әрекеттерді орындады. Ес- түссіз жатқан науқастың жағдайын дұрыс бағалады және шұғыл көмекті толық жүргізді. Жүргізілген шаралардың нәтижелілігін дұрыс бағалады.

Жартылай орындалды: Клиникалық машықтарға сай студент 10 қадамдық іс- әрекеттердің 5-6 қадамын орындады. Ес- түссіз жатқан науқастың жағдайын толық бағаламады және шұғыл көмекті толық емес жүргізді. Жүргізілген шаралардың нәтижелілігін дұрыс анықтамады.

Орындалмады: Клиникалық машықтарға сай студент 10 қадамдық іс- әрекеттерді орындамады. Ес- түссіз жатқан науқастың жағдайын дұрыс бағалай алмады және шұғыл көмек көрсете алмады. Жүргізілген шаралардың нәтижелілігін бағалаған жоқ.

12. Әдебиеттер:

Негізгі:

1. Государственная программа развития здравоохранения Республики Казахстан «Денсаулық» на 2021-2024 годы
2. Приказ МЗ РК от 3 июля 2017 года № 450 «Об утверждении Правил оказания скорой медицинской помощи в Республике Казахстан».
3. Верткин А., Свешников К. Руководство по скорой медицинской помощи. Москва. - Издательство Э. – 2017. – 560 с.
4. Неотложная помощь в терапевтической клинике. Под ред. А.В. Гордиенко. – СпецЛит. – 2017. – 229 с.
5. Неотложная амбулаторно-поликлиническая кардиология: краткое руководство / В. В. Руксин. - 2-е изд. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2016.- 255 с
6. Скорая медицинская помощь. Клинические рекомендации. Под ред. С.Ф. Багненко. - ГЭОТАР-Медиа. – 2018. – 896 с.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Жедел медициналық көмек және мейіргер ісі» кафедрасы		044-57/19 ( ) 8 беттің 7беті
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулар		

Қосымша:

1. Неотложная кардиология. Под ред. П.П. Огурцова, В.Е. Дворникова. - ГЭОТАР-Медиа. – 2016. – 272 с.
2. Клинический протокол диагностики и лечения «Внезапная смерть». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗиСР РК от «23» июня 2016 года. Протокол №5.
3. Скорая медицинская помощь. Клинические рекомендации / под ред.: С.Ф. Багненко. - М.: [б. и.], 2015. -871 с.
4. Неотложная помощь у детей: справочник: пер. с нем. / - М. : Медпресс-информ, 2014.

13. Бағалауға арналған материалдар бойынша дұрыс жауаптар эталоны:

1	Д
2	В
3	А
4	С
5	Д
6	Е
7	Е
8	В
9	А
10	В

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН

**MEDISINA
AKADEMIASY**

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ

SOUTH KAZAKHSTAN

**MEDICAL
ACADEMY**

АО «Южно-Казакстанская медицинская академия»

«Жедел медициналық көмек және мейіргер ісі» кафедрасы

044-57/19 ( )

Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша
оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулар

8 беттің 8беті